

Dejepis vlastnými rukami

► Jozef ZVOLENSKÝ, Základná škola, Skýcov

Na jednom predmete teoretické vedomosti, na druhom ich počítačové spracovanie, na treťom manuálna práca.

Múzeum praveku Slovenska v Bojniciach organizovalo aj tento rok súťaž pre žiakov základných škôl. Ich úlohou bolo vyhľadať v literatúre a na internete čo najviac zaujímavých informácií o živote v praveku a spracovaný text zaslať organizátorom súťaže.

Na našej škole sme na tom popracovali trochu inak – text sme doplnili aj maketou pravekej jaskyne. Pri príprave a realizácii sme využili medzipredmetové vzťahy dejepis – informatika – technická výchova.

Od dejepisu cez informatiku až k technickým prácam

Príprava začala na dejepise. Žiaci navzájom porovnávali svoje predstavy o živote v praveku. Kolegyňa Gabika Deáková potom žiakom problematiku vysvetlila a pomohla aj s prípravou obrazových a textových podkladov.

Po rozdelení do skupín bolo úlohou žiakov pomocou štúdia encyklopédií, obrazových publikácií a vyhľadávania informácií na internete doplniť svoje vedomosti a pripraviť sa na projekt.

Zvyšok projektu som mal na starosti ja. Na hodine informatiky žiaci zozbierané informácie a údaje spracovali do textovej a obrazovej podoby. Celý projekt sme zavŕšili vytvorením veľkej makety papierovej jaskyne na hodinách technickej výchovy.

Ako vzniká praveká jaskyňa

Na jej výrobu sme použili veľkú kartónovú škatuľu, do ktorej sme postupne vkladali a pomocou tapetového lepidla vlepovali novinové gule. Po dostatočnom preschnutí sme celé vnútro prekryli pásmi bieleho papiera a následne vytvarovali a prilepili kvaple a skaly.

Po ukončení tvarovania nasledovala povrchová úprava a maľba zvierat a bojovníkov na steny jaskyne. Interiér sme doplnili ohniskom, keramikou, kosťami a drevenou konštrukciou na sušenie kožušiny. S projektom nám pomohli aj starší žiaci, ktorí vyrobili modely pravekej keramiky z hliny a modelovacej hmoty.

Maketu pravekej jaskyne majú žiaci vystavenú v triede a stala sa výbornou učebnou pomôckou aj pre ďalšie roč-

níky. Je pre nás potešujúce, že s naším jaskynným projektom sme sa dostali medzi tri vybrané školy, ktoré získali hlavnú cenu – zájazd do Múzea praveku v Bojniciach.

A ako vzniká katapult

Ďalším medzipredmetovým projektom pre šiestakov bol návrh a výroba funkčnej makety bojového stroja. Najprv sme na hodinách informatiky vyhľadali staré nákresy a rôzne modely katapultov, škorpiónov a trebuchetov. Pozreli sme si rôzne videonahrávky z predvádzania streľby a činnosti jednotlivých zariadení.

Po vzájomnej dohode sme sa rozhodli vyrobiť drevený model katapultu. Základný náčrt a prepočítanie hlavných konštrukčných rozmerov modelu bolo asi najnáročnejšie. Ako materiál sme použili drevené hranoly, špajdle a presušenú haluzinu. Pri výrobe dreveného modelu sme využili okrem bežného stolárskeho náradia aj historické náradie – obojručný nôž a staré stolárske nebožiece. Nasledovala povrchová úprava a doladenie dostrely katapultu.

Keď bol model hotový a samozrejme, vyskúšaný, hneď sme vedeli, kde má nedostatky a ako ich odstrániť. Týmto spôsobom si mohli žiaci sami vyskúšať, aké náročné je model navrhnuť, zostrojiť a doladiť k plnej funkčnosti.

Ešte nekončíme

Čo dodať na záver? Čaká nás ešte výzbroj rímskeho legionára: scutum (štít), gladius (meč) a samozrejme operená prilbica. A keď potom do triedy hrdo vstúpi prvý centurion, tak vám, samozrejme, podáme hlásenie. ■

